
A.

I. Bidrag til Universitetets Historie.

I. Historiske Bemærkninger om den Skik at bære Kaaarde ved Kjøben- havns Universitet.

(Ved Justitsr. Kiærulfs a); af det Latinſke overſat og
med nogle nye Dplysninger forøget af Udgiveren).

Fra den Tid af, da Adelen hos os affondrede ſig
til en egen privilegeret Klasse, blev, ſom det ſynes,
ogsaa den Rettighed at bære Kaaarde en udeluk-
kende Deel af dens Friheder.

a) De jure gladii gestandi, civibus academicis con-
cesso; udgivet ſom Program i Aaret 1801.

Indgreb i denne særdeles Frihed funde vel overhovedet meest befrygtes af de academiske Borgere, deels fordi disse ogsaa betragtede sig som en privilegeret Stand; deels fordi den academiske Liighed syntes at medføre, at Uadelige, som Studenterne, maatte have samme Rettigheder som Adelige i lige Qualitet; deels endelig fordi saadant var Skik paa andre Universiteter.

Denne Grund, i Forening med den Hensigt, saaledes ogsaa at forekomme mangen i saa raade Tider dobbelt befrygtelig Misbrug, synes derfor at have givet Anledning til, at det strax i Universitetets første ordentlige Fundats af 1539 blev Studenterne udtrykkelig forbudet at gaae med Raarde.

„Dersom Nogen“, hedder det der, „bærer Raarde eller andet Gævær, eller nogensteds forarsager Klammerie, da skal han først miste Rødskaftet for sin Voldsomhed, og dernæst straffes efter Forseelsens Størrelse.“

Overtrædelse heraf maa dog siden af og til have fundet Sted, eftersom Frederik den Anden fandt sig foranlediget b) til i Aaret 1577 c) paa ny at

b) s. Fundats og Ordinans for Kiøbenh. Universitet i Krags og Stephanii Christian den Fredies Historie. Kiøbenhavn 1776. S. 690.

c) Dette Edict har jeg, uagtet megen Eftersøgen, ingensteds kunnet finde, uden forsaavidt det allegeres

indskræppe dette Forbud, ligesom det ogsaa i de saakaldte Leges for Studiosi blev uforandret: gladium aliave tela ne gestanto.

Det var derfor ogsaa ganske i Overensstemmelse med den almindelig gjeldende Forordt, at Consistorium, ved i Maret 1599 at affatte et Reglement for det af Walckendorph stiftede Collegium, forbød dets Alunner aldeles at bære Kaarde.

„De, som imod kongelig alvorlig Befaling og Leges academicas uderstaae sig at gaae med Kaarde“ hedder det i §. 9 d), „skal, om de ikke ville efter en og anden Paamindelse lægge Kaarden, aldeles af Collegio excluderes, og da en anden efter Fundagens Lydelse tilstædes at nyde Beneficium, om hvilken bedre Haab kan være.“

Heller ikke synes heri nogen videre Forandring at være skeet inden Maret 1658; og, da i Maret 1645 Rigets Centsler, Just Høeg, i sin lange Klage e)

af Jonge i hans Kiøbenhavns Beskrivelse S. 279, og af Thura i hans Idea historiæ litterariæ 1723. S. 218, og formodentligen tilsigtes af Pontoppidan i hans Annaler III. S. 42. Ud g.

d) s. Walckendorphs Levnet, ved Rothe. Kiøbenhavn 1754. S. 111 f.

e) Professor Nyerups Kiøbenh. Universitets - Annaler, Side 108 f.

over den alamediske Dragt, som Studenterne, andre (Adelen) til Forargelse, bar, vel yttrede sin Misfornøielse med Remmer, Silkebaand, Ermer, Støblekraver o. s. v., men intet meldte om Kaarde, saa er det rimeligt, at de gjeldende Anordninger i Henseende til denne i Almindelighed ere blevene iagttagne, i det mindste ikke offentlig overtraadte.

Men det Onske, at være berettiget til at bære Kaarde, synes dog stedse ved givne Leiligheder at have yttret sig. Da derfor de academiske Borgere vare i August 1658 af Regjeringen selv blevene opfordrede til at gribe Kaarden, forekom det dem hverken upassende at ansøge (under 13 Novbr. s. A.) om, eller ubestødet at haabe, at de blandt andet ogsaa „i Henseende til Degen (Kaarde, Bærge) maatte nyde samme Libertet, som var i lovlig Brug paa andre lovlige Academier, ved hvis Exempel de vare inviterede og tilskyndede til Defension, og ogsaa havde efterfulgt" f).

Da denne Ansøgning i det Hele formedelst dens øvrige Indhold mishagede, blev den paa en vis Maade af Consistorio supprimeret, og Byens alvorlige Heleiring gav snart efter saa meget at tænke paa, at Sagen for det første udsattes, og

f) Excerpter af Act. Consistor. 1658 — 1660 i Profess. Badens Universit. Journ. 1795. S. 170.

Consistorium indskrænkede sig til at give nogle ubestemte Lovter om at understøtte billige Onsker.

Efterat Faren var forbi, synes de Studerende for det første at have vedblevet at bære Kaarde, uden nogen anden særdeles Tilladelse end det stilltiende Samtykke, som de nu med Grund troede at kunne forudsætte. Imidlertid skal allerede under Rigsdagen 1660 et Forslag være gjort til at forbyde Studenterne at bære Kaarde, men Kongen paa en for dem meget smigrende Maade have afvist samme. Sagen fortælles saaledes af Langesbek g):

„Dagen derefter (Fredagen 28 Sept. 1660) lod Gabriel Borgemeister Ransen vide Kongens Villie, at Borgervagten skulde forstærkes. Paa det nu Thuresen dette uden Mistanke kunde iværksætte, gif han til Rigets Hofmester, Jochum Bersdorf, og spurgte sig for, om det ikke var tjenligt for den store Mængde Fremmede, som af Nysgjerrighed daglig til Kjøbenhavn ankomme, at forstærke Borgervagten, fornemmelig paa Ny- og Amager-Torvene, men meest i Vesterport, efterdi der allerede under Herredagen 6 Manddrab vare begangne. Rigets Hofmester lod sig ej alene dette Forslag befalde, men faldede og til sig Komman-

g) I hans haandskrevne Udkast til Souverænitetens Historie.

danten i Kiøbenhavn, og med hannem i Thurens Nærværelse overlagde den i saa Fald fornødne Anstalt. Derforuden befalede Rigets Hofmester Academiets Rector, ved en offentlig Placat at tilholde Studenterne, mellem hvilke og Adelen's Tjenere den mæste Larm opkom, at de om Aftenen Kl. 6 skulde være i deres Collegier eller Herberger, og ikke derefter lade sig finde paa Gaderne, ej heller længer bære deres Raarder. Neppe havde Rector efterkommet denne Befaling, førend Studenterne, som da vare 5 til 600 i Tallet, bleve misnøjede, og vare ikke sene, førend de ved Siden af Rectors Patent opsløge et latinsk Skrivt af Indhold, at de vare villige at lyde Øvrighedens Befaling, og paa det man ingen Skyld skulde give dennem for hvad Handel herefter paakom, vilde de gjerne om Aftenen blive af Gaderne; men deres Raarder vilde de ingenlunde aflægge, saasom de meente, at de dem med saa stor Ære og Berømmelse havde baaret imod Kongens Fiender, som ingen kunde nægte, ja Hs. Majestæt selv være det bedste Vidne derom; derhos bade de Rectoren, han vilde behage at føie saadan Anstalt, at Adelen's Tjenere paa deres Side maatte holde sig skikkelige og rolige. Eensnart dette var bleven Kongen forebragt, lod han strax Biskop Svaner og Rector D. Johan Wandal kalde til sig, og befalede dem, i Rigets Hofmesters, nogle Rigsraa-

ders og Feltmarskalkens Overværelse, at de strax skulde tage begge Skriverne ned; thi han ingenlunde vilde, at Studenterne, som havde holdt sig saa tappert i Beleiringen, skulde betages deres Kaarder; men de skulde kalde Studenterne for sig, og med Høflighed formane dem til at holde sig stille, og forsikre derhos, at Kongen ikke vilde forglemme deres Tapperhed og Troskab, men samme sig i kongelig Raade erindre. Derimod besøel Kongen Rigets Hofmester og de tilstædeværende Rigets Raad, at de strax saavel selv skulde fratage deres Tjenere deres Bærger, som og alvorligen tilholde Adelen, at de det samme skulde gjøre med deres Tjenere, ligeledes at de, saalænge Rigsdagen varede, ikke skulde have meer end een Tiener med sig paa Gaden."

Omendstjønt det ikke vides, hvorfra Langebæk har havt denne Efterretning, saa kan man dog være vis paa, at han, efter hans bekjende Omhyggelighed, Nøjagtighed og Paalidelighed, ikke har udgivet noget for sandt uden tilstræffelig Hjemmel.

Studerterne vedbleve saaledes med allerhøiest Samtykke at bære Kaarde, men, som det lader til, med stor Misbilligelse fra Consistorii i Side, især med Hensyn til de theologiske Studerende.

Dette tog derfor snart efter Anledning af den §. i de academiske Love, som forbød at gaae med Kaarde, og som ikke formeligen ved nogen senere offentliggjort Tilladelse var ophævet, til at tage den Beslutning *h*): at hvis en Studiosus Theologiæ i Fremtiden befandtes at gaae med Kaarde, og han ikke endnu havde faaet Attestats, skulde han ikke kunne stædes til theologisk Examen, førend i det mindste efter to Aars Forløb; men havde han allerede Attestats, skulde ham det sædvanlige academiske Vidnesbyrd (*testimonium publicum*) nægtes."

Den meget alvorlige Befjendtgjørelse desangaaende af 8 Jun. 1661, hvortil i øvrigt ingen højere Approbation synes at være erhvervet, lyder saaledes *i*):

Rector et Senatus
Regiæ Hauniensis Universitatis,
Civibus Academicis
Sal.

Quum officii nostri sit prospicere summo stu-

h) I Acta Consistorii omtales dette blot med saa Ord ved 1 Jun. 1661 saaledes: „blev sluttet, at Theologiæ Studiosi skal ved publicum programma forbydes at gaae med Kaarde, under Straf af ei at admitteres."

i) Findes i Consistorii Copiebog og i Uldals Manuscript-saml. paa det kongl. Bibliothek No. 397. 4.

dio, et caverè, ne quid detrimenti capiat Acade-
 mica disciplina; neve, civium nostrorum culpâ,
 in Martis diversorium mutetur pietatis artiumque
 liberalium officina: hujus edicti necessitatem no-
 bis imponunt perversi nonnullorum mores, qui,
 non ferendâ audaciâ, cincti latus gladio, pro-
 deunt in publicum, vestitu adeo indecoro, ut,
 milites sint, an studiosi, sacrine ordinis an pro-
 fani; interdum vix liceat dignoscere. Verum
 quid, quæsumus, o dicatæ Deo mentes, libris
 cum gladiis commune? quid commercii armis
 cum literis? Quid vobis, sctæ Theologiæ Stu-
 diosi, negotii cum ense? Lex est, cui, quum
 civium Academicorum numero adcriberemini,
 juramentò vos obstrinxistis. Illatam injuri-
 am privatâ vi ne ulciscuntor. Gladi-
 um, aliave tela ne gestanto. In hanc,
 ut et in ceteras omnes, quotquot estis cives, jura-
 stis erectis digitis, advocato in fidei testem Sanc-
 tissimo Numine. Itaque, quid vobis jam venit
 in mentem, ut violare audeatis tam religiosum
 jusjurandum? An usque adeo estis transgressi
 modestiæ limites, ut, depositò omni pudore,
 pejerare ex animi sententiâ non vereamini? Non
 ferocis Martis estis satellites; sed mansvetiorum
 Musarum cultores. Non in castris sunt vobis
 agendæ excubiæ: sed in Academia humanio-
 rum artium invigilandum est studiis. Quæ igitur

vesania est, pro toga sagum, pro laurea arripere galeam? Quocirca, ut, quod jubet impositi nobis muneris ratio, malo huic mature eamus obviam, eâ de re ita edicimus:

Si quis Theologiæ Studiosus gladium gestare deprehendatur in posterum; is, si literas, quas attestationis dicitis, necdum obtinuit, ad Theologicum examen, transactô vel maxime bienniô, non admittetur. Sin illas habuerit, honestô, quod morigeris piisque civibus jure debetur, testimoniô ab academia non ornabitur. Quapropter vos omnes ac singulos monemus sedulo, et animo plane paterno hortamur, ut, abjectis armis, utpote a vestrâ professione alienissimis, palliô et decorô habitu ornati, ita incedatis, ut sanctissimi studii cultores decet. Quod si sint, qui contra ire fuerint ausi, nostrum est id dare operam, ne fecerint impune. P. P. Havnæ VI Id. Jun. Ann. Æv. Chr. c1010CLXI.

Sub Rectoris Sigillo.

Imidlertid synes denne Proclamation ikke at have hjulpet meget, deels maaskee fordi den ikke var almindelig, men blot angif en enkelt Klasse af Studentere, deels fordi mange theologiske Studentere foregave, at de dyrkede andre Embedsstudier,

dress fordi Erindringen om deres Deeltagelse i Fædrelandets Forsvar endnu var dem saa kjær, at Symbolet derpaa blev dem dobbelt dyrebart, deels endelig fordi en Anordning fra Consistorium uden allerhøieste Sanction ikke forekom dem forbindende nok, efterat Hs. Majestæt selv havde erklæret: „at han ingenlunde vilde, at Studenterne, som havde holdt sig saa tappert i Belejringen, skulde betages deres Kaarde.“

Kimeligviis foranledigede dette da til at være betænkt paa en alvorligere Foranstaltning i denne Henseende, og der udvirkedes saaledes sex Aar efter af den samme Konge et almindeligt Forbud, af hvilket man dog ikke kan skjønne, at nogen eoentlig Misbrug er bleven paaanket, men blot det Usømmelige deri af Bedkommende forestiller. Den kongelige Befaling, som i denne Anledning udgik, lyder saaledes k):

„Friedrich den Tredie 2c. Vor Syn-
derlig gunst tilførn. Eftersom Vi komme udj erfar-
ring, huorledes tid efter anden sig stoer Ulempe
tildrager formedelst en Deel Studiosi paa Univer-
sitetet her i Worriß Residens-Stad Kiøbenhavn
bærer Kaarer i Stedet for Kapper at drage, som

k) Findes i Consistorii Copiebog. I Act. Consistorii em-
tales denne Foranstaltning aldeles ikke.

fredsanligt, och derriß stand er gemeß. Thi er
 Worriß Maad. Willie och aluorlige Befalning, at
 I til saadan Uflichelighed och deraf følgende onde
 i tide at forekomme dend Unordning gisrrer, at
 ingen af Studiosis paa bemeldte Universitet her
 efter Raarer bærer, mens Rapper, som derriß
 Stand best sammer, och at I over samme anord-
 ning med saadan Ridkierhed holder, som I self
 achter at forsuare: Dermed scheer Wor Willie;
 befallendiß eder Gud. Skrefuet paa Wort Slot
 Kiøbenhafn dend 23 Decb. No. 1667.

Under Wort Signet.

Friderich.

Til Rector og Professores ved
 Kiøbenh. Universitet.

Schumacher.

Men skjønt man ikke bør tvivle om, at denne Befal-
 ling med Ridkierhed er bleven overholdt, var dog
 den Priis, Studenterne vedbleve at sætte paa Raar-
 den og paa den efter deres Formening hæderlige
 Adkomst til at bære den, saa stor, at den forrige
 Skif derfor ikke ophørte; og at Consistorium selv

maa have opgivet Haabet om at faae Bugt med den, synes dette at vise, at det atter indskrænkede sine Bestræbelser i denne Henseende til de theologiske Studentere, for hvis Skyld overhovedet Afstæffelsen deraf især synes at være bleven paadreven. Dette sees tydeligt af Christianstes Rescript til Professorerne af 16 Septb. 1681, hvilket lyder saaledes i):

Christian den Femte af Guds Naade &c. Vor Naade tilførn. Eftersom vi allernaadigst komme udi Erfaring, hvorledes Tid efter anden sig stor Ulempe skal tildrage, formedelst endeel Studentere her i Vores Kongl. Residentsstad Kiøbenhavn, tvertimod Vores elskelige kiere Hr. Faders Gællige og Høyloflige Ihukommelses Konning Fridrici Tertii og Vores egen allernaadigste Villie og Befahling skal understaa sig, isteden for Kapper, som sedvanligen og deris Stand gemæss, Kaarder at drage, da er Vores allernaadigste Villie og Befahling, at alle Studiosi Theologiae, som sig herpaa Universitetet opholder, schal tiltænkt vere at bære sorte Kleder og sorte Kapper, som deres Orden medfører, og ingenlunde Kaarder, i allernaadigst Henseende, at de med Lefnets og Klæders Erbar-

1) Findes ogsaa i Rothes Samling af Christ. 5. Rescripter. S. 351 — 353.

hed bør at berede sig til det hellige Prestes Embede. Forgriber sig nogen herimod, da hafver I hannem første Gang at straffe med Studentertielderen og anden Gang fra Studenternes Tal og ald geistlig Promotion i tvende Aar at udelukke, og hvis han ei samme Relegation strax adlyder, og derefter inden tre Dage sig fra Stedet begifver, da haver I hannem, som Boris Mandaters modvillige Ofvertredere, i dend verdslige Oftrigheds Hender til Boris videre allernaadigste Anordning at ofverlevere. Og som Vi allernaadigst fornemmer, at nogle af Studenterne skal formene sig at maa bere Kaarder under Skin, at de skal være Studiosi juris, Medicinæ, Politices eller Matheseos, hvilke, naar de længe hafver draget Kaarder, skal dog omsider søge geistlige Bestillinger at erlange, da er Boris allernaadigste Villie og Befahling, at ingen for saadanne Personer skal holdis eller agtis, uden de allene, som sig i Rectoris Matricul til samme Faculteter hafver ladit indskrifue, og giort nogen sær og kiendelig Profect i samme studiis hos en Professore her i Universitetet af samme Facultet, og skal saa dennem derefter tilladt vere at bere Kaarder, saavel dennem, som i tin Aars Tied i det ringeste uden Nigernes hafver studeret, samt andre, som fra fremmede Nigere og Lande her til Boris Universitet ankommer. Hvorefter I Eder allerunderdanigst hafver at rette, og til dend Ende al

fornøden Anordning at giøre. Befahlendis Eder
Gud. Skrevet paa Vort Slot Kiøbenhavns dend
16 Septbr. 1681.

Ved dette Rescript erkjendtes i Grunden alle
ikke-theologiske Studenteres Rettighed at
bære Kaarde, og Frederik den Tredies Befaling af
23 Decbr. 1667 blev saaledes paa en vis Maade
derved ophævet *m*). Deraf kan man da ogsaa for-
klare, hvorfor hiint Forbud saavel i Christian den
Femtes Forordning om Klædedragt af 13 Marts
1683, som i hans D. L. 2 — 2 — 2 er udeladt.
Om de theologiske Studenter siden 16 Septbr.
1681 omhyggeligere vogtede sig for at gaae med
Kaarde, skal jeg ikke sige; men at de øvrige nu
uden Betænkning vedblive at bære den, kan ikke

m) Naar Jonge i sin Kiøbenhavns Beskrivelse Side
279 bemærker, at Holberg (Danm. Hist. 3 D. p. 309)
har lret i at paastaae, at den i hans Tid almin-
delige Skik blandt Studerende at bære Kaarde,
var grundet paa en Praxis, hvormed Nyrigheden
saae igjennem Tingre, og ikke paa nogen egentlig
Tilladelse, og beviser dette dermed, at, saadant alle-
rede af Christian 5. ved det anførte Rescript af 16
Sept. 1681 var tilladt, saa er denne Bemærk-
ning af Jonge rigtig i Henseende til den ikke-
theologiske Deel af Studerende, men ej i Hen-
seende til den theologiske, hvilken det tvertimod
nu in specie blev forbudt.

omtvivles. Imidlertid varede det ikke længe, inden Studenternes Bevæbning i Aaret 1700 gav ny Anledning til igjen at gjøre denne Skik saa almindelig, at den blev lige fælles for theologiske og ikke-theologiske Studenter, hvorved saaledes, og saa i Henseende til de første, alle de forrige Foranstaltninger synes at være komne i Forglemmelse, uden forsaavidt det gamle: *gladium aliave telane gestanto* stedse vedblev at staae i de latinske Leges, ved Siden af *illatam injuriam privata vine ulciscuntor*, lige indtil disse Leges i Aaret 1788 ombyttedes med det Udtog af Fundatsen af 7 Maj 1788, som nu overleveres tilligemed Matriflen.

Vist er det, at intet fornyet Forbud derimod blev gjort, selv i de Anordninger, hvori dertil kunde have været passende Sted *n)*, og da det kort efter blev, som Holberg siger *o)*, almindeligt blandt alle Kiøbenhavns Indbyggere lige indtil Haandværksvende, at bære Kaarde, saa synes det, at fra den Tid af Dyrigheden ikke engang har anseet denne Skik nogen Opmærksomhed værd, men overladt den til Modens Capricer. I Universitetsfundatsen af 31te Mart. 1732 blev den derfor ikke engang med et Ord berørt. Den

n) f. Ex. af 1 Aug. 1707. 2 Novb. 1736.

o) Damm. Hist. 3 D. p. 309, 310 Udgaven af 1754.

varede saaledes uhindret fort indtil den, som alle Moder, tilsidst ophævede sig selv. Endnu imellem Aarene 1750 og 1760 var det almindelig Brug, at Dimittenderne fra Skolerne, saasnart de af Rector havde modtaget deres Stipendier og Testimonium, strax anlagde Kaarder, og at Studenterne aldrig viste sig paa Gaden uden dem; men fort efter ophørte den iblandt de academiske Borgere, som iblandt andre, saa umærkeligen, at man neppe engang bestemt kan angive Tidspunktet; dog synes det at være skeet imellem Aarene 1761 og 1763.

Denne Skik at bære Kaarde var da af sig selv ganske forsvunden fra Universitetet, da den sidste, nu gjeldende Kundats 7 Mai 1788 udkom, hvorfor det rimeligviis ved sammes Affattelse er blevet anseet ufornødent i denne Henseende at foreskrive noget.

Rescript. af 17 Julii 1801 indeholder alene en speciel Tilladelse.

Ved den i de seener Eider paa forskjellige Steder foretagne Reform af Universiteter og Høiskoler, synes man overalt at have forviist denne lidet hensigtsmæssige Sideprydelse. — I nogle Lande s. Ex. Rusland, Bavern, Baden, Württemberg, Overitalien og Frankrig har man iftedes derfor anordnet et Elags Uniformer for Høiskolernes Studerende.

2. Forordning om Viin, som udj Gjestebud aff Professoribus och deres civibus her efter skal holdes a).

Eftersom Voris allernaadigste Herre udaff syn-
derlige og velmeente Betenkning, Sin Kongelige
Mayest. Undersaatter till gaffn och beste, sig altid
høyligen bestittet, Land och Rige aff di gaffver at
holde, som Gud almectigste ved sin Belsignelse in-
den Længens Grenzer of met begaffvet, at Landet

a) I Professor Myerups Universitets-Annaler S. 70
omtales ved Aaret 1621 en Opsordring fra Canzleren
til Professorerne, om at forfatte et Reglement til at
indskrænke Overdaadighed og Beføstninger ved Uni-
versitetsgiestebudder endnu mere, end i et Conclusum
af 6 Octbr. 1611 (sammest. S. 65 — 69) var vedta-
get, og det berettes efter Acta Consistorii for samme
Aar: at Rector d. 8 Decbr. tilkjendegav, at han,
ifølge Professorernes Resolution i denne Anledning,
havde forestillet Canzleren, „at de vilde sig med al
Frugalitet forholde, at der ingen Slagemaal nogen-
tid skulde komme over dem“, men at Canzleren paa
ny havde alvorlig beselet, at de endelig skulde giøre
en Forordning derom, hvorpaa da Rector den 12
Decbr. havde oplæst, „hvis constitutiones han havde
conciperet om Professorum legibus sumtuariis in
conviviis.“ Dette nye Reglement, der ikke synes at
have været Korf. af forbemeldte Annaler videre be-
kjendt, er det, som her meddeles efter et Manuscript
i det Kongl. danske Cancellies Archiv.

uden fremmed Hjelp, saa meget inueligt er, Gud allermægtigste till Vre og Tactsigelse aff sit eget motte underholdis; og blant andet paa naagen kort Tidt adskillig slags fremmed Drick een Deell slet affskaffet, en Deell ved god Forordning blandt Clerikiet og Borgerstabet haffver ladet nødtørffteligen limiteerit, baade soer Omkostning, saa vel som anden Offverflødighed her udj Landet at forekomme; saa haffve Vi efter Vris gode Conseruatoris Raad udj ligemaade saadan frugalitet udj Vris Universitet, og des underfskiellige Bertskab at efterkomme for os och Vris successoribus och suppositis denne effterfressne Forordning urøggeligen at holdis giort og constitueret som effterfølger:

Først ville Vi den unødige Rectorat, Rest, som tilforne i Brug veeret haffver och nu paa naagen Tidt aff god Betenkning haffver veeret affskaffet, her effter slet og aldelis skall veere forbøden under 100 Rdlr. in specie straff, som sig her imod forseendis vorder.

Hernest hvad promotiones Doctorum og Magistrorum anlanger, ville Vi den sidste der om udgangne Forordning No. 1610, och superiorum auctoritate confirmeret, udi sine puncter och Artichler urøgeligen haffve holdet intet undertagendis udi naagen Maader under straff og Pæn udj forn. Forordning bemeldet. Och effterdj der om frem-

mede Drick Intet formeldis, Och dis större Maa-
delighed der udi ochsaa kan holdis, ville Vi till
saadanne Raaste alleene 2 Ammer Wiin haffve for-
loffvet, med mindre at Candidati bliffver dis fleer-
re, at de for deeris Benners Skyld som giesters
nis Fall extraordinarie formeerer, ex speciali
Magnif. Rectoris och D. D. professorum indultu
efter Leiligheden naaget meere bliffver bevilget.

For det tredie ville Vi och herefter Aldelis
haffve forbødet, till naagen Professoris eller Doc-
toris vel Licentiati Bryllup meere at maa for-
spises end 2 Ammer Wiin, Køgemesteren at offver-
antworde, at Verten kan verre disbedre undskyld-
det, och till deres festensall 1 Amme Wiin met An-
den Danskøll, under 100 Daler Straff, som sig
her imod noget at giørre fordrister.

Hvis ellers andre Boris suppositi anslanger
verre sig Studenter, Bogtrycker, Bogfører och
Bogbinder eller hvem de verre kand, som sig Un-
der Boris Jurisdiction befinder, skall dennem al-
delis verre forbødet, naagen Wiin enten til Festens-
øll eller Bryllup at skenke, men dennem alleniste
med Danskøll under 20 Rd. Straff at lade benøye.
Saa vell som udi hvis smaa Troloffveller der ellers
skeer om Søndagen efter Gruprediken eller andre
thider uden Maaltidt, hvor udi ligemaade all
Drick med hvad Raffn det neffnis kand skall verre

forbødet, och Intet uden indsyldet Ingefær eller Citroner giesterne at forsette forløffvet.

I lige maade ville Wi ochsaa blant os och alle Boris all Barselkost affkaffvet og forbudet haffve, saa vel som och den unødige Beføstning, som paa Qvinderne's Kirkegang og Madsending i Barselhuse effter vedtagen brug pleyedis at anvendis, under 20 Rd. straff at udgiffve, som her imod at giørre sig understandendis vorder.

Endelig och for det sidste, Wille Wi ochsaa alvorligen haffve forbudet all Drick og Spißning, som hidintil udj Misbrug verret haffver, enten offver døde Ligs Mattevæct eller ochsaa siden di erre begraffue, gott Gølf, udj hvis Huuse det skeer; ikke til ringe Besvering, under XX Rd. Straff, som her imod naaget at giørre sig fordrister. Dog hermet icke meent nogle saa Personer, som nødvendig kaldis offver Liget at vaage.

Och paa det denne velmeente Forordning udj sin Ord, Meening och Artickler urøggeligen aff os och Boris efterkommer dis bedre maa holdis, skal det Rectori Universitatis, som nu er, eller effterkommendis vorder, verre forlagt, alvorligen, saa viit mueligt er, derom paa det flittigste at inquirere, og naar naagens Brøst I saa maader findes, det coram senatu academico at angiffve, at der offver tilbørlig Execution maa holdis, Halffdelen til fattige Studenter, Og den anden Halffvedeel Fisco

Universitatis at erleggis, saa fremt dj icke selff der
for ville stände til Rette. Men der som naagen
Ex Contumacia enten committendo eller exe-
quendo her imod naaget at gjørre sig fordrister och
bliffver befunden, da den pæna duplici at straffis
som vidbor.

Datum Kiøbenhavn den 8 Decb. No. 1621.

Rector & Senatus Academicus.
